

Angaaende naadigst Proposition til Norges Riges Storthing betræffende Udfærdigelse af en Lov om Sundhedscommissioner og om Foranstaltninger i Anledning af epidemiske og smitsomme Sygdomme.

Betænkning og Udkast, afgivet af den ved Kongelig Resolution af 6te Februar 1858 naadigst anordnede Commission, dateret 30te December 1859.

Til Kongen!

Ved Kongeligt Commissorium af 6te Februar 1858 blev det paalagt undertegnede Høiesterets-assessor Møghfeldt, Politimester Morgenstjerne, Professorerne Conradi og Faye, Stadsingeniør, Premierlieutenant Hertzberg og Expeditionschef Klerulf at sammentræde i en Commission for at tage under Overveielse og afgive Betænkning angaaende Spørgsmaalet om Istandbringelsen af Lovbestemmelser om Sundhedspolitiet og de under sammes Omraade hørende Forhold, være sig enten for det hele Rige eller særskilt for Kjøbstæderne, ledsaget af Forslag til de Lovbestemmelser, som anses ønskelige.

Da Commissionen havde bragt i Erfaring, at Christiania Communebestyrelse efter den Staden i Vaaren 1858 overgaaede betydelige Ildsvaade vilde gjøre de fornødne Skridt for om muligt at besvirke Lov om de meest paatrængende Forandringer i og Tillæg til Bygningsloven for Christiania givne paa det kort Tid derefter sammentrædende overordentlige Storthing, formeente den, at den samtidigt dermed burde søge at fremme en Deel sanitære Forfrifter for Bygningsvæsenet i Hovedstaden, uagtet mere omfattende og almindelige Lovbestemmelser angaaende den offentlige Sundheds og Sygepleie, saavel under almindelige Omstændigheder som i Tilfælde af Udbrud af Epidemier eller smitsomme Sygdomme, ikke kunde istandbringes til den Tid.

Commissionen fremsendte derfor i Skrivelse af 21de April s. A. til det Kongelige Departement et Udkast til Lovbestemmelser, sigtende navnlig til Udtørring af Grunden, til at hindre en altfor tæt Bebyggelse eller nogen Luften forpestende Næringsveis Drift paa altfor ubeleiligt Sted, fremdeles

til at hindre en altfor stor Tugtighed og Mangel paa sund Luft i Vaaningsrum samt endelig til at fremme Luftverking i Samlingsrum for et større Antal Individuer og Atmosfærens størst mulige Befrielse for Røgen fra de meest røgudviklende Indretninger.

Af de af Commissionen i denne Hensigt udarbejdede 16 Lovparagraffer bleve imidlertid kun 3 behandlede og bifaldte af Christiania Communebestyrelse og disse bleve derefter optagne i det Forslag til Lov indeholdende Forandringer i og Tillæg til Loven om Bygningsvæsenet i Christiania af 8de September 1842, som blev forelagt det i 1858 sammentrædende overordentlige Storthing, og vedtagne af dette, erholdt de under 8de Juni 1858 kongelig Sanction.

Flere og videregaaende særskilte Lovbestemmelser angaaende den directe Ordning af de locale Forholde, der kunne have Indflydelse paa Sundhedsvæsenet i Christiania eller andre større Kjøbstæder, har Commissionen ikke troet at burde foreslaae, hvorimod man har anset det hensigtsmæssigt at give de foreslaaede Bestemmelser en saa stor Almindelighed, at de kunne passe paa Forholdene overalt i Byerne og iøvrigt at overlade til de locale Autoriteter selv at afgjøre, i hvilken Udstrækning hine Bestemmelser for Stedet skulle gjælde.

Commissionen har i Planen for en Ordning af Sundhedspolitiet Organisation ikke fundet noget holdbart Udgangspunkt i de for Tiden bestaaende Forhold. Nu er den civile Overøvrighed Bestyrer af Medicinalvæsenet, som af de fleste andre civile Administrationsgrene inden sit Emebedsdistrikt, men han har ved hin Administrationsgreen kun lidet kraftig

og sagkyndig underordnet Hjælp inden de særskilte fievnere Communer.

Den specielle Haandhævelse af Sundhedspolitiet paa ethvert Sted tilligger nu det almindelige Politii, altsaa i Kjøbstæderne Politimesteren, eller — hvor ingen saadan særegen Politieembedsmand findes — Byfogden, paa Landet og i Ladestæderne, forsaavidt som der kan være Tale om Sundhedspolitii, Fogden, og disse Embedsmænd have i saa Henseende sagkyndig Bistand af de civile Embedslæger, i hvilken Anledning bemærkes, at de 4 sydlige Stiftstæder samt Kjøbstaden Arendal have særskilt ansatte Stadsphysici, ligesom at Kjøbstæderne Frederikshald og Christianfund have af Kongen udnævnte Stadslæger; iøvrigt omfatte de civile Embedslægers Distrikter tillige de indenfor sammes Grændser liggende Byer og Ladesteder.

Det er let begribeligt, at denne Organisation er meget mangelfuld selv under sædvanlige forholdsviis mere sygdomsfrie Tider, da Amtmanden ikke kan besidde den specielle Fagkundskab, som til Medicinalvæsenets sikre og kraftige Bestyrelse er fornøden, og den civile Embedslæge som oftest har et saa stort Distrikt, at han ikke kan have et tilstrækkeligt Localkundskab til dets forskjellige Communer, isærdeleshed hvor flere Byer henhøre til samme Distrikt. Saaledes har f. Ex. Landphysicus i Jarlsberg et Distrikt bestaaende af 12 Præstegjeld, 2 Kjøbstæder og 3 Ladesteder, Landphysicus i Bratsberg et bestaaende af 4 Landpræstegjeld og 3 Kjøbstæder, Amtsphysicus i Smaalene et bestaaende af 5 Landpræstegjeld og 2 Kjøbstæder, Distriktlægen i Follo et bestaaende af 6 Landpræstegjeld, 1 Kjøbstad og 3 Ladesteder, Distriktlægen i Raffestad et bestaaende af 10 Landpræstegjeld og 1 Kjøbstad, Distriktlægen i Laurvig et bestaaende af 5 Landpræstegjeld, 2 Kjøbstæder og et Strandsted, og Forholdene langs Vestkysten og inde i Landet ere i saa Henseende ofte ikke gunstigere.

At en kraftigere og mere localiseret Bestyrelse tiltrænges under herskende større Epidemier, derpaa afgive de, hver Gang den ondartede Chotera har hjemført Riget, udgivne provisoriske Anordninger angaaende Foranstaltninger imod denne Sygdom et talende Beviis, idet der ved disse er bleven anordnet ikke alene en Centralcholera-commission, men ogsaa specielle Sundhedscommissioner for ethvert Formandskabsdistrikt, i Byerne som paa Landet.

Man er imidlertid overalt kommen til den Erkjendelse, at drøbende Epidemier saavel som stadigt herskende Sygelighed bedst bekæmpes ved

forebyggende Forholdsregler og ved at bekæmpe Sygdomsaarsagerne. Lægevidenskabens Maal er ikke alene at bekæmpe allerede udbrudte Sygdomme og helbrede de deraf angrebne Individer, men at holde Sygelighed og Farsoter saavidt muligt borte, at bevare Slægten som Individet sundt. Dette Maal har man søgt at nærme sig ad forskellige Veie, drevet dertil ved den Fare for den almindelige Sundhed, som ligger ikke alene i Barbarie og Bankundighed, men ogsaa i deres Modfætning, Civilisation og Industrie.

Allerede længe har man ved Dvarantæner og Spærringer søgt at holde pestagtige og andre smitsomme Farsotter borte, og vi have ogsaa i denne Henseende fulgt med Tiden og haft baade strengere og i den senere Tid mildere Lovbestemmelser i dette Diemed. Men ikke alle ondartede Sygdomme blive indførte udenfra, de kunne ogsaa avles og underholdes hos os selv, — og vi have inden vort eget Riges Grændser en Sygdom i fuld Flor, som i Fortiden var udbredt over næsten hele den befolkede Verden, men som betydelig indskrænkedes med Civilisationens Fremstriben, nemlig Spedalsheden. Og efterat man i de senere Decennier har faaet noiere Kjendskab til denne Sygdoms Forhold hos os, efterat man har studeret Sygdommens Maade at ytre sig paa og ved en noiagtigere Sygdomsstatistik har faaet Overblik over dens Udbredelse samt har begyndt at fatte Sygdommens Aarsager, er Statsstyrelsens Bestræbelser gaaet ud paa at bekæmpe Sygdommen netop ved at rette Opmærksomheden fortrinsviis paa Behandlingen af disse Aarsager.

Paa samme Maade som man nu hos os stræber at befrie sig fra denne Sygdom, har man andetsteds ogsaa fundet sig vel tjent med at modarbejde andre Sygdomme. Man har indseet, at den stigende Civilisation ved dens Levsagere: forholdsviis større Sammentrængen af Individerne paa mindre Rum og i større Klynger, udvidet Industrie og Fabrikdrift, Fattigdom og Elendighed ved Siden af overdreven Livsnydelse, gjør stærke Krav paa Videnskaben for at modvirke hine Forholds ofte skadelige Indflydelse paa Sundhedstilstanden.

Man har derfor i Europas frieste og meest civiliserede Lande ikke alene søgt at skaffe det tilstrækkelige Antal Læger, bygget Sygehuse og Hospitaller, men ogsaa givet særskilte Bestemmelser sigtende til at befordre den offentlige Reenlighed, til at hindre Infection af den beboede Grund, til at skaffe tilstrækkeligt Lys og Rum, reen Luft og godt Vand samt uforfalskede Fødemidler m. v. for Befolkningen, Alt ligesaameget for at kunne hin-

dre Udvikling af Sygdom som for at bekjæmpe den allerede udbrudte.

Jorfaavidt Bestemmelser af denne Art, saavel under sygdomsfrie Tider som under herskende Farsoter, let kunne blive af den Betsaffenhed, at de medførte Indskrænkninger ikke blot i Eiendomsretten, men endog i den personlige Frihed, og de derhos i mange Stykker komme til at lempes betydeligt efter de forskjellige Forholde paa de forskjellige Steder, maa det indrømmes, at de hensigtsmæssigst henlægges under Communebestyrelsens Omraade.

Almindelige Tvangslove vilde i denne Materie kun være lidet, at anbefale. De locale Styrelser, valgte af Befolkningen selv, bør det overlades at træffe Bestemmelser af hiin Art, naar de have overbevist sig om deres Hensigtsmæssighed. Alene i denne Form, der er den samme som ogsaa England har befulgt i sin mærkelige nye Sundhedslovgivning lige fra Nuisances removal act af 1845 indtil den almindelige public health act af 1858, ville Bestemmelser af den Art kunne blive mulige, vinde Indgang og Efterlevelse.

Men for at en Sanitärlovgivning paa denne Bei skal kunne ventes gennemført, kræves der en stadig Paavirkning og Vækkelse i hvert enkelt Distrikt, for at Befolkningen lidt efter lidt kan vinde Overbeviisning om Gavnligheden og Nødvendigheden af sanitære Regler og Foranstaltninger samt derigennem Interesse for disse. Og det er især i denne Henseende man har anseet det uomgængeligt fornødent, at der oprettes overalt permanente Sundhedscommissioner paa samme Maade som de allerede ere oprettede i de Districter, hvor den spedalste Sygdom forefindes.

Commissionens Medlemmer ere derfor snarligten komme til Enighed om følgende Hovedgrundsetninger for Sundhedspolitiet's Sammensætning og om Maaden, hvorpaa de Bestemmelser, der skulle tjene til at befordre den almindelige Sundhedstilstand, blive at tilveiebringe:

1. At der oprettes særegne Sundheds-Autoriteter inden enhver mindre Commune, bestaaende af folkevalgte Medlemmer samt de nødvendige sagkyndige Mænd, under Navn af Sundhedscommissioner.
2. At disse Commissioner skulle indrettes inden enhver Formandskabsdistrikt saavel paa Landet som i Byerne, samt at de skulle virke saavel under forholdsvis mere sygdomsfrie Tider til Bevarelse af Sundheden og Beskyttelse mod Sygdommes Udbrud og Indtrængen, som under Farsotens Hærjen til disses Bekjæmpelse.

3. At det inden visse Grændser skal være de almindelige Communebestyrelser overladt, efter Forslag fra Sundhedscommissionerne, at træffe de almindelige Bestemmelser, som til Opnaaelse af det angivne Diemed findes nødvendige for Communen.

Det Commissionen tillader sig at fremsende veblagte paa disse Grundsetninger byggede Udkast til Lov om Sundhedscommissioner og om Foranstaltninger i Anledning af epidemiske og smitsomme Sygdomme, skal den noiere omhandle Lovudkastets forskjellige Dele.

Udkastets første Afsnit handler om Indretning af Sundhedscommissioner.

Efter den Erfaring, man hidtil har om de mod den spedalste Sygdom oprettede Sundhedscommissioners Virksomhed, maa undertegnede Commission ansee disse for en gavnlig Institution, stiftet til at overtage en videre udstrakt Forretningskreds og til at udøve en større Myndighed (i hvilken Henseende man troer at kunne henvise til de af Overlægerne for den spedalste Sygdom indgivne Marsberetninger), og den derfor troet for Landdistricterne at burde foreslaae for de almindelige Sundhedscommissioner en med de allerede nu bestaaende overensstemmende Indretning, saa at de altsaa kom til at bestaae af en Læge (i Regelen vedkommende Distriktslæge) som Drdforer og af den hele Communerrepræsentation eller saamange af dens Medlemmer, som sammø dertil udvælger. Derved vilde de almindelige og de mod den spedalste Sygdom oprettede Sundhedscommissioner falde sammen.

Naar disse Commissioner bestaae af saa mange Medlemmer, som nu gjerne er Tilfældet, vilde de vistnok være mindre velstiftede til at virke hurtigt og kraftigt under Epidemier og ved andre Anledninger, hvor administrative Forholdsregler skulde besluttes og udføres; derimod ere saadanne større Forsamlinger meget stiftede til at udbrede Dplysning om de foreliggende Gjenstande, og en af Commissionernes fornemste Opgaver i den første Tid vil formeentlig blive den at være et Middel, hvorigjennem Lægerne kunne udbrede nyttige Kundskaber om den almindelige Sundhedspleie. I de mere oplyste Egne vil derimod vistnok Communerrepræsentationen, idetmindste efter nogen Tids Forløb, kun udvælge færre af sine Medlemmer i Commissionen, hvorved den da bliver et lettere haandterligt administrativt Apparat, der vil kunne bedre passe til Egnens Trang til Sundhedspolitie. Hovedelementet i Commissionerne maa imidlertid altid Lægen antages at ville blive, og paa hans større

eller mindre Iver og Dygtighed vil derfor Sagens heldige Udfald fornemlig beroe. Det er af denne Grund man har troet at burde overalt sætte en Læge i Spidsen for den locale Sundheds-Autoritet. Skal Noget virkelig ventes udrettet ved den nye Foranstaltning, skal Lægen gives en virksom Opfordring og moralsk Impuls til at gribe Initiativet til sanitære Forbedringer, maa han stilles fremmest i Rækken. I den locale Styrelse at sætte en juridisk Embedsmand i Spidsen og give Lægen en underordnet Plads vil Intet bidrage til Sagens Fremme. Og efter det Forhold, hvori Sundhedscommissionen her foreslaaes sat saavel til Communestyrelsen som Statsstyrelsen i Almindelighed, er sikkerlig ingen Skade at befrygte af overlæde Beslutninger fra Sundhedscommissionens Side, om end deri ikke findes nogen juridisk Embedsmand, hvis Tilforordning i Landdistrikterne kun vilde volde nye Bæmseligheder og Omkostninger ved Indretningen. Da Politiet imidlertid bør have Afgang til at conferere med Sundhedscommissionerne, har man (i § 11) foreslaaet Ret for vedkommende Foged til — uden Stemmeret — at deltage i Commissionernes Forhandlinger, ligesom det maa anses som en Selsølg, at Stedets civile Dverøvrighed maa kunne deltage i Sundhedscommissionernes Møder, naar han finder saadant onskeligt.

Harfagen til at Commissionen ikke har foreslaaet en Præst som Medlem af Commissionen, hvilket var Tilfældet i de i Anledning af Cholera oprettede Sundhedscommissioner, er, at man tilfulde erkjender det Berettigede i de fra Geistlighedens Side ofte udtalte Beklagelser over de mange forskjelligeartede, deres Sjælesørgere mende uvebfommende, Forretninger, der ere og tilbeels endnu blive overdragne til denne Embedsklasse. Man har derhos antaget, at den høiere Oplysning, som inden Commissionen skulde repræsenteres fornemlig af Præstestanden, allerede nu ofte, og for Fremtiden end oftere, vil findes inden Communerrepræsentationerne, selv paa Landet; i Byerne har man anseet Præsternes Deltagelse af denne Grund som i Regelen overflødig.

I Overensstemmelse med, at en Læge er tænkt som Commissionens Drdfører paa Landet, og i Betragtning af, at Virksomheden gjerne foreges i samme Grad som Ansvarer føles, har man ogsaa for Byernes Vedkommende foreslaaet en Læge som Sundhedscommissionens Drdfører. I de Byer, som have egne Embedslæger (for Tiden de 4 hyblige Stiftstæder og Arendal samt Frederikshald og Christiansund), ere disse tænkte som

Drdførere, og forøvrigt i de Byer, som have der boende Distriktslæger, disse; men i de Byer, hvor ingen civil Embedslæge, men vel en privat praktiserende Læge har Bolig, har man formeent, at man maatte antage en saadan privat Læge til dette Hverv. Forfaavidt en Kjøbstad eller et Ladested ikke havde nogen inden sammes Grændser eller i Nærheden deraf boende Læge (hvilket dog kun finder Sted ved enkelte mindre Ladesteder) maa derimod den civile Embedslæge, inden hvis Distrikt Stedet ligger, overtage Sundhedscommissionen. Man har endelig antaget, at det burde være Medicinalbetyrelsens (for Tiden altsaa Indre-Departementets) Sag at bestemme, hvilken Læge skulde antages som Commissionens Drdfører.

Magistraten, eller hvor denne bestaaer af flere Medlemmer, eet af, disse efter Kongens Bestemmelse, maa ifølge Tingens Natur have Sæde i Sundhedscommissionen. De for Politiet særskilt ansatte Embedsmænd antages det derimod usønsødent at give Plads i Sundhedscommissionen, hvis Bestemmelser i sanitær Henseende det ligesom andre Politibestemmelser vil paaligge disse Embedsmænd at paasee overholdte. En anden Sag er det derimod, at Politiet, som under Udøvelsen af dets Virksomhed lettelig vil komme efter Mangler ved den offentlige Sundhedspleie, udtryffeligt tilpligtes at henvende sig til Sundhedscommissionen med Meddelelser og Forestillinger betræffende Gjenstande vedkommende Sundhedsvæsenet, ligesom Politiets Embedsmænd og Betjente maa kunne tilkalbes ved Dverveielser i Sundhedscommissionen.

For Ladestedernes Vedkommende har man formeent, at det burde være overladt til Kongens Bestemmelse enten Sorenfriveren eller Fogden skulde indtræde i Commissionen, idet dette navnlig antoges at maatte være afhængigt af, hvem af disse Embedsmænd boede beleiligt i saa Henseende.

Endvidere har man som Medlem af Sundhedscommissionerne i Byerne foreslaaet en Ingeniør, hvor Byen har en saadan Bestillingsmand. Under de store Opsving, som Techniken har antaget i den senere Tid, seer man nemlig, at de fleste af de større Byer have antaget i sin Tjeneste en saadan Functionær, (som Stadsingeniør, Byingeniør, Gas-, Vand- og Veinspector m. M.), og man har anseet det for at være meget vigtigt, hvor saaledes Afgang dertil havde, at en med techniske Kundskaber udrustet Mand kunde bistaae Commissionen ved alle de Spørgsmaals Afgjørelse, der angaae dette Fag, og hvorefter der vistnok ofte

vil blive Tale, naar Commissionen skal fatte Bestemmelser angaaende skadeligt Bando's Afledning, usunde Boliger, Luftverling m. B. (See Udfasts § 4).

Ifølge det Ovenstaaende skulde Sundhedscommissionerne for Byerne altsaa bestaae af 2 nødvendige Elementer, nemlig 1 Læge og 1 juridisk Embedsmand, samt af 1 Techniker, hvor Udvalg dertil havdes. De communevalgte og værlende Medlemmer af Commissionen har man troet burde bestemmes til mindst det samme Antal som ovennævnte faste, mere embedsmæssigen fungerende Medlemmer, medens man paa den anden Side har anseet det for mindre hensigtsmæssigt, at deres Antal blev meget større, da derved Commissionens Sammentaldelse og Ledelsen af dens Forhandlinger blev mere tungvindt, ligesom ogsaa Byrderne ved Commissionen derved vilde blive unødigt store for Communens Medlemmer. Man har derfor foreslaaet 3 andre Medlemmer, ovennævnte i Møde af Formænd og Repræsentanter, uden at man har troet at burde binde disse til at vælge inden deres egen Midte.

De valgte Medlemmers Functionstid har man i Righed med Functionstiden for Formandskabets Medlemmet foreslaaet til 4 Aar og med samme Ret til at undslaae sig for Gjenvalg som for disse er bestemt.

Da de her foreslaaede Sundhedscommissioner og de ifølge Lov om Dvarantænevæsenet af 12te Juli 1848 anordnede Dvarantænecommissioner tildeels have det samme Viemed, nemlig at holde Sygdomme borte fra Stedet, og da man saavidt muligt bør søge at indskrænke Commissionernes Antal, antages de Dvarantænecommissionerne paa hvilende Forretninger at burde overdrages til Sundhedscommissionerne. Ifølge bemeldte Lovs § 1 bestaaer Dvarantænecommissionen af en Magistratsperson som Formand, en Læge, en Toldofficiant samt en Søhyndig, de tre Sidste efter Kongens Bestemmelse. For at Sundhedscommissionen ved Dvarantænesagers Behandling skal være i Besiddelse af den samme Saghyndighed, som findes hos de nuværende Dvarantænecommissioner, har man derfor foreslaaet, at en Toldofficiant og en Søhyndig efter Kongens Bestemmelse tilforordnes Sundhedscommissionen for deri at tage Sæde ved Dvarantænesagers Behandling.

En Følge heraf vilde formeentligen blive, at Dvarantænevæsenet, som nu henligger under Marine departementet, maatte henlægges under det samme Regjeringsdepartement, der foreslaaer det øvrige civile Medicinalvæsen, en Forandring, som

ogfsaa i andre Henseender tør ansees hensigtsmæssig.

Foruden de Forretninger, der ville paaahvile Sundhedscommissionerne under herskende Sygdomme, har man som ovenfor berørt antaget, at de ville have væsentligen at virke under forholdsvis mere sygdomsfrie Tider til Fjernelse af saadanne Forhold, som ifølge Erfaring bidrage Meget til, at Sygelighed og Farsoter udvikle sig paa et Sted, eller til at de sidste, om de ere Stedet tilførte udenfra, naae en videre Udbredning og større Dødelighed.

Man maa i denne Henseende især henlede Dpmærksomheden paa den offentlige Reenlighed og andre herhen hørende Forhold, som man har foreslaaet som Gjenstand for Sundhedscommissionernes Virksomhed i Byerne. Man har dog, som ovenfor omtalt, ikke troet at burde eller kunne foreslaae almengyldige Regler for deres Virken og Myndighed i saa Henseende, men man har indskrænket sig til eksempelvis at anføre de Forhold, hvorpaa Commissionerne herved havde at henvende sin Dpmærksomhed, og man har iøvrigt tænkt sig, at der for hvert enkelt Sted maatte blive at udarbejde nærmere, efter Stedets Leilighed afpassede, Forrifter i denne Retning.

Som den første og fornemste Gjenstand for disse Commissioners Virksomhed i Byerne har man derfor foreslaaet dem paalagt „stadigen at have sin Dpmærksomhed henvendt paa Stedets Sundhedsforhold og de Gjenstande, som herpaa kunne have Indflydelse,“ og af disse Gjenstande har man eksempelvis anført de formeentlig vigtigste.

For at Sundhedscommissionerne i Byerne under sin almindelige Virksomhed for Dpretholdelsen af Sundhedsstilstanden kunne have bestemte Forrifter at holde sig til, har man foreslaaet, at det blev dem paalagt at gjere Forslag til almindelige for Communen gjældende Forrifter med Henhyn til Sundhedsvæsenet, i hvilke da særskilte Bestemmelser maatte indeholdes om de herhen hørende Gjenstande, der maatte være af Bigtighed for vedkommende Commune. Disse Forslag vilde dernæst være paa almindelig Maade at behandle af Communebestyrelsen, og forsaavidt dennes Beslutninger i saa Henseende erholdt kongelig Approbation, har man formeent, at de burde være Rettesnor for samtlige Vedkommende, eller med andre Ord udgjøre Stedets særegne hygieiniske Lovgivning.

Paa denne Maade at overlade en Deel af den lovgivende Myndighed til vedkommende Commune er steet ved forfjellige lignende Anledninger, saaledes som nævnt ved Bygningslovene for Bergen

og Christiania af 28de September 1857 og 8de Juni 1858, samt ligeledes ved Loven angaaende Foranstaltninger mod Skabsyge blandt Faar og Gjeeder af 15de September 1851; i hvilke Tilfælde det ligesom ved nærværende formeentlig er de forskellige Steders forskellige Forhold og den ved Lovene i større eller ringere Grad stæede Indskrænkning af Næringsfriheden og Friheden til at raade over sit Gods, der har fremkaldt denne Overdragelse af Lovgivemyndigheden inden visse Grændser til vedkommende Communebestyrelser. En lignende Fremgangsmaade har man i den senere Tid anvendt i Danmark just med Hensyn til sanitære Foranstaltninger, idet ifølge Loven af 12te Januar 1858 om Tilveiebringelse af Sundhedsvedtægter for Kongeriget Danmark Forslag til Sundhedsvedtægter skulle forelægges Communebestyrelserne i Byerne og Sognesforstanderkaberne i de af Amtsraadene udpegede Landsogn til Beslutning med Opfordring til at afsætte dem efter hvert Steds særlige Forhold, hvorefter de af Justitsministeren stabsfælede Vedtægter skulle være bindende for vedkommende Byers og Landsognes Beboere for saa lang Tid, som Loven gjælder, nemlig til 1ste April 1863, hvilken Tidsfrist man har ansat til at prøve det Hele.

I Overeensstemmelse med hvad der i vore ovennævnte Love er bestemt og ellers hos os sædvanligt troer man, at der for at Communebestyrelsernes Beslutninger skulle erholde Gyldighed bør udkræves kongelig Approbation, selv i Tilfælde, hvor Beslutningen ikke paabyrder Kommunen Udgifter for et længere Tidsrum end 5 Aar. Derved sikres man nemlig for, at en Communebestyrelse muligens skulde fatte altsor vigtigaende og Enkeltmands Ret krænkende Bestemmelser, medens man paa den anden Side vistnok derved, at Vedkommende selv paalægge sig de Byrder, Bestemmelserne maatte medføre, i Regelen vil have Betyggelse mod unødigt strenge Beslutninger af Communebestyrelsen. Paa den anden Side er man derved ikke betrygget mod, at enkelte Communebestyrelser muligens ikke ville fatte Beslutninger om nødvendige Foranstaltninger. I denne Henseende haaber imidlertid Commissionen, at Exemplet fra andre Steder og den tiltagende Oplysning vil virke gavnligt.

Da Sundhedspolitiet's Haandhævelse lettelig medfører, at der maa anstilles Undersøgelse om sundhedsfarlige Forhold i privat Bolig eller paa privat Grund, har man for det Tilfælde, at Eieren eller Beboeren til saadan Undersøgelse skulde nægte sit Samtykke, i Henhold til det i Grundlovens § 102 udtalte Princip søgt Husrættens Værn

og Garantie imod Misbrug i den foreslaaede Bestemmelse (Udkastets § 7), hvorefter ingen saadan Undersøgelse imod vedkommende Privates Protest maa finde Sted uden i Kraft af Sundhedscommissionens derom for Tilfældet fattede og ham meddeelte Beslutning. Det er omtrent den samme Forfrist, som ogsaa findes i det 143de Capitel af den nye engelske local government act of 1858.

Det er en Selsfølge, at ingen Sundhedscommissionens Bestemmelser eller Beslutninger ville kunne agtes gyldige og ventes opretholdt af Domstolene eller andre Autoriteter, medmindre Commissionen har ifølge Lov eller dermed hjemlet Forføining af Communebestyrelsen havt Competence til at tage Bestemmelsen eller fatte Beslutningen. Men forsaavidt det maatte hænde, at en Beslutning af Sundhedscommissionen, skjønt denne ikke havde overstredet sin Competence, dog maatte ansees ubensigtsmæssig eller urimelig, maa det utvivlsomt erkjendes nødvendigt, at der gives en Instants, hvorhen man kan tye for at faae Beslutningen hævet eller forandret. I Mangel af en fuldstændigere Organisation af Rægevæsenet eller af overordnede Ræge-Autoriteter, maa vedkommende Regjerings-Departement eller i fornyndt Fald Kongen være Appel=Instantsen i omspurgte Henseende, og dette har man saaledes tilladt sig at foreslaae.

Efter det forhen Anførte ville Sundhedscommissionerne paa Landet erholde aldeles samme Sammensætning som de ifølge Lov af 5te August 1857 i Anledning af den spædalfte Sygdom indrettede Sundhedscommissioner. Da disse for Tid den ere i Virksomhed i de fleste Formandskabsdistrikter paa Landet langs hele Kysten fra Stavanger Amt nordøst, har man anset det for at være rigtigst og at medføre Lettelse for disse Distrikters Ræger og Communebestyrelser, at disse tillige overtage Sundhedscommissionernes almindelige Hverv overensstemmende med denne Lov. Det maa nemlig ansees mindre fordeelagtigt at ophæve Loven af 5te August 1857 ved den nuværende Lov, da den førstnævnte Lov indeholder Bestemmelser angaaende Overlægen for den spædalfte Sygdom, som det ikke vilde være passende at indtage i nærværende Lov, men som heller ikke uden Skade for Foranstaltningerne mod den spædalfte Sygdom kunde ophæves. Men skal altsaa begge Love bestaae ved Siden af hinanden, maa man ikke udsætte sig for den i ethvert Tilfælde tænkelige Mulighed, at Communebestyrelsen, der har at afgjøre, hvormange og hvilke af dens Medlemmer der skulle tiltræde Commissionen, bestemte en anden Sammensætning af de almindelige Sundhedscommis-

sioner, end de allerede nu bestaaende have, hvorved der i eet Formandskabsdistrikt kunde blive 2 af tildeels forskjellige Personer bestaaende Sundhedscommissioner.

Medens Møder i Sundhedscommissionerne i Byerne maae kunne berammes af Ordføreren til de Tider, han finder fornødent og hensigtsmæssigt, har man for Landets Vedkommende fulgt Reglen i Lov af 5te August 1857, hvorefter Sundhedscommissionerne paa Landet under almindelige Omstændigheder burde holde sine Møder saavidt muligt paa samme Dag og Sted, hvorpaa Communerepræsentationen sammentræder.

Som forhen anført har man tænkt sig, at de paa Landet oprettede Sundhedscommissioners Virksomhed — udenfor deres Forreminger i Anledning af udbrudte epidemiske og smitsomme Sygdomme — paa de fleste Steder i Almindelighed vel vil komme til at bestaae i lidt efter lidt at modtage og i Bygden udbrede Kundskaber om den almindelige Sundhedspleie og efter Gyne bidrage til disses Gjennemførelse i Livet, deels ved eget Exempel og deels ved Raad og Opmuntringer til Andre, samt at der i det mindste i den første Tid af deres Virksomhed vel neppe vil blive Spørgsmaal om i almindelige sygdomsfrie Tider ved Tvang at gjen-nemføre Foranstaltninger til Beforbring af Sundhedsvæsenet uden i enkelte Communer, hvor Forholdene have udviklet sig paa en mere bymæssig Maade. Som saadanne Steder maa nævnes adskillige Strandsteder, der hertænke have Kjøbstads- eller Ladestedsbrettighed, Steder paa Landet, hvor der har udviklet sig betydeligere Fabrikdrift, saasom ved adskillige Jernværker og Sagbrug, fremdeles enkelte Gaarde paa Landet, der have mange Dy-siddere og saaledes danne en Art Landsby og endelig maastee en Deel især ved Byerne beliggende Landsogn, der tildeels ere beboede af en mere end almindeligt oplyst Befolkning, som derfor har mere udviklet Bysidstid om Nytten af almindelige Forskrifter for Sundhedsvæsenet og folgelig Trang til saadanne.

Som almindelig Forskrift for disse Commissioners Virksomhed har man derfor — ligesom det er paabudt for de ifølge Lov af 5te August 1857 indrettede Sundhedscommissioner — kun foreslaaet, at de stadigen skulle have deres Opmærksomhed henvendt paa hvad der kan tjene til Sundhedsstandens Fremme og Hjernelse af de Omstændigheder, som især befordre Udvikling af Sygelighed og Udbredelse af Sygdom.

Udgifterne i Anledning af Sundhedscommissionerne har man foreslaaet udrede af vedkom-

mende Commune selv, med Undtagelse af Ud-gifterne i Anledning af Commissionernes Ordførere. Samtlige civile Embedslæger antages nemlig ifølge Embedspligt at kunne paalægges at indtræde som Ordførere i Commissionerne uden derfor at erholde anden Godtgjørelse end sædvanlig Skyds og Diæt i Tilfælde af Reiser, og af disse har man tænkt sig, at Skydsogdtgjørelsen her ligesom i andre Tilfælde, hvor Kærgernes Reise udføres i offentligt Ordre, maatte blive at udrede af Statskassen, medens derimod Diætgodtgjørelsen burde udredes af vedkommende Amts- eller Bykommunekasse, hvilke Kasser ogsaa udrede Kærgernes Diætgodtgjørelse paa Reiser i Anledning af ondartede epidemiske Sygdomme.

Hvor det er nødvendigt at antage private Læger til Ordførere i Sundhedscommissionerne, vil det i flere Tilfælde maastee blive fornødent at tilstaae disse særskilt Godtgjørelse for det dermed forbundne Arbejde og Tab af Tid. Da private Lægers Antagelse til Ordførere vel kun vil finde Sted i Tilfælde, hvor man ellers paa Grund af Distriktslægens Bopæls fjerne Beliggenhed fra Stedet vilde have at udrede større Skyds- og Diætgodtgjørelse til denne, hvilke ville indspares eller betydeligt formindstkes ved Benyttelsen af den paa eller nær Stedet boende private Læge, synes det billigt, at begge de Kasser, som have at udrede Skyds- og Diætgodtgjørelsen, hver for en Halvdeel bidrage til Udredelsen af den omhandlede Godtgjørelse, hvorhos det maa erindres, at saavel Staten som vedkommende By eller Amtskommune ere interesserede i, at Sundhedscommissionerne organiseres paa en saadan Maade, at de med Lethed kunne opfylde de til dem stillede Fordringer til Sundhedspleiens Baretagelse.

Da denne Godtgjørelse til den private Læge for at indtræde som Ordfører i en Sundhedscommission saaledes formenes at burde udredes for det Halve af Statskassen og for det Halve af vedkommende By- eller Amtskommunekasse, antages Summens Størrelse at burde bestemmes af Regjeringen, naturligviis efter Underhandlinger med vedkommende Læge eller Kæger, om hvis Antagelse der kan være Spørgsmaal.

For de af spedalt Sygdom hjemsagte Landcommuners Vedkommende har man imidlertid antaget, at den ifølge Loven af 5te August 1857 Statskassen paahvilende Pligt til at lønne Ordførerne fremdeles maatte blive gjældende.

Udkastets andet Afsnit afhandler særegne Foranstaltninger imod epidemiske og smitsomme Sygdomme.

Vor Lovgivning har allerede forlængst henvendt sin Opmærksomhed paa denne Gjenstand og Forordningen af 17de April 1782 indeholder de Forholdsregler, der i saa Henseende skulle iagttages paa Landet, medens Cancellie-Plakat af 3die Juni 1791 bestemmer fornemmelig hvad der er at iagttage ved de af saadanne Sygdomme Aføedes Begravelse. Med Hensyn til de naturlige Kopper indeholder Placat af 27de Mai 1808 og Forordningen 3die April 1810 Forrifter om, hvorledes derved er at forholde. Med Undtagelse af Kopperne Hayes der derimod ikke for de øvrige epidemiske Sygdomme gjeldende Lovregler om, hvorledes der med Hensyn til dem er at forholde i Byerne. Hver Gang den ondartede Cholera er udbrudt i Riget, er der ved provisorisk Anordning bleven paabudt særegne Foranstaltninger imod denne Sygdom.

Det maa imidlertid ansees som en yderst mangelfuld Indretning af vor Lovgivning om Foranstaltninger imod de mere udbredte og ondartede epidemiske Sygdomme, at hver Gang der udbryder en Sygdom, som vel i høi Grad fortjener dette Navn, men som forresten ikke i det Væsentlige adskiller sig fra de øvrige ondartede epidemiske Sygdomme, der da skal udfordres en provisorisk Anordning angaaende de nødvendige Foranstaltninger imod samme. Grunden hertil er fornemmelig at søge i, at vor almindelige gjeldende Lovgivning om saadanne Sygdomme, hvilket man maa betragte Forordningen af 17de April 1782 for at være, uagtet den egentlig kun angaaer Blodgang, Sprinkler og anden saadan farlig Sygdom, oprindelig givet alene for Danmark, egentlig aldrig har passeret for Forholdene i Norge, og — som bemærket — kun omhandler Forholdene paa Landet. Da nu denne Forordning ikke heller passer ganske til de Fordringer, Nutiden gjør til en Lovbestemmelse om denne Materie, og dette heller ikke kan siges at være Tilfældet med de i Forordningen af 3die April 1810 indeholdte Forrifter angaaende Børnekopperne, har nærværende Commission anseet det for at være en væsentlig Deel af dens Opgave at søge at istandbringe et med den øvrige foreslaaede Ordning af Sundhedspolitikken stemmende Udkast til Lovregler om Foranstaltningerne imod epidemiske og smitsomme Sygdomme.

Arbejdet har været Commissionen saameget lettere, som der fra Departementet for det Indre blev den oversendt et af den daværende raadgivende Medicinalcomité i 1853 udarbejdet „Forflag til Lov angaaende Foranstaltninger mod epidemiske, endemiske og smitsomme Sygdomme“, med de derved gennem de civile Overøvrigheder fra forskjel-

lige Autoriteter og Landets Læger indhenteede Betænkninger og Erklæringer. Efter at have gennemgaaet disse, har Commissionen derfor hovedsagelig kun udsøgt af vor ældre Lovgivning de Dele, der endnu have Værd, og sammenføjet dem med de Bestemmelser af vore provisoriske Cholera-anordninger og af det nævnte Lovforslag af Medicinalcomitéen, som i de derover afgivne Betænkninger havde vundet almindelig Anerkjendelse, samt endelig afpasset det Hele efter den i det foregaaende Afsnit vedtagne Indretning af Sundhedscommissioner, samt efter Commissionens egen Erfaring om Sygdoms- og Lægeforholdene inden Riget.

Med Bemærkning, at man ikke har fundet det hensigtsmæssigt at levere Uddrag og Sammenstilling af alle de over Medicinalcomitéens Forslag afgivne Betænkninger og Erklæringer, af hvilke flere udtale sig for Oprettelse af permanente Sundhedscommissioner inden de enkelte Communer, samt at man har taget tilbørligt Hensyn til de herhenhørende Bemærkninger, der indeholdtes i de over den forrige Medicinallovcommissions Udkast indkomne Erklæringer, saaledes som disse i Uddrag findes gjengivne i Motiverne til denne Commissions i 1847 udgivne Forslag til Lov om Medicinalvæsenet i Norge, skal man noiere omhandle dette andet Afsnits forskjellige Bestemmelser.

Man har, ligesom det er Tilfældet i Forordningen af 17de April 1782, sat i Spidsen for disse Bestemmelser Forpligtelse for enhver Huusbond eller Huusfader at gjøre Anmeldelse om enhver inden deres Kreds herskende Sygdom, der udbreder sig til Flere og viser sig at være af en ondartet Bessaffenhed.

Med Medicinalcomitéen har man foretrukket ikke at nævne nogen enkelt Sygdom ved Navn (hvilket af flere er foreslaaet), dels af den Grund, at det vilde være vanskeligt at give nogen for alle Tilfælde passende Fortegnelse over de herhenhørende Sygdomme, idet Epidemier, som i Regelen ikke ere ondartede og saaledes ikke bør sætte det offentlige i Bevægelse, f. Ex. Mæslinger, under særegne Omstændigheder kunne optræde paa saadan Maade, at de i høi Grad tiltrænge Foranstaltninger fra dets Side, og dels fordi Almuesmanden ikke altid kan vide, om den Sygdom, der i hans Kreds griber om sig og fremkalder Sorg og Glæde, er en af de nævnte eller ikke. At en Sygdom er ondartet, og at den udbreder sig til Flere, ere derimod Egenheder, som lettelig kunne iagttages, og det maa da blive Lægens og andre Vedkommendes Sag at afgjøre, om de anmeldte Til-

fælde ere af den Bestaaffenhed, at de paatræve sær-
egne Foranstaltninger eller ikke. Heri ligger heller
ikke noget Forbud mod at tage et enkelt Tilfælde af en
anerkjendt ondartet smitsom eller i Regelen epidemisk
optrædende Sygdom under Behandling for offentlig
Regning, hvilket enkelte Læger have troet at finde i
Fordringen om, at den ondartede Sygdom skulde
udbrede sig til Flere, forinden den medførte Forplig-
telse til Anmeldelse.

Ifølge § 1 af Forordningen af 17de April 1782
skal saadan Anmeldelse om farlig Sygdom gjøres
til Præsten, der har at træffe videre Foranstaltninger
desangaaende. Som for omtalt har man søgt —
saavidt gjørligt — ikke at paabyrde Præsten saadanne
Forretninger vedkommende Sundheds- og Syge-
pleien, som beqvemmeligen kunde overtages af An-
dre. Da nu dette Lovforslag er indrettet efter
Forholdene ikke alene paa Landet, men ogsaa i
Byerne, har man troet, at i det Mindste i disse
og mangesteds ogsaa paa Landet Anmeldelserne
kunde gjøres lige saa let til den Læge, der er Ord-
fører i Stedets Sundhedscommission, eller hvor
denne boede for fjernt og anden Læge var nærmere,
f. Ex. i den samme Bygd, medens Ordføreren i
Sundhedscommissionen boede i en anden Bygd,
— til den nærmere boende Læge, som til Præsten.
Da imidlertid endnu paa mange Steder i Land-
distrikterne Lægehjælp maa søges langveisfra og
Mange, i hvis Huus Sygdom forekommer, have
vanskeligt for Bud, har man anseet det for hen-
sigtsmæssigt, at der ogsaa til enhver ved Politiet
eller Fattigvæsenet anfat Embeds- eller Besillings-
mand maatte kunne gjøres saadan Anmeldelse om
Sygdom med den Virkning, at disse bragte Med-
delelse derom til vedkommende Læge.

Da der paa Landet i de bedre befolkede Læge-
Distrikter gjerne findes en eller flere private prak-
tiserende Læger, og disse saaledes ofte have langt
kortere Veie til de Syge end Embedslægen, der vel
i Regelen bliver Ordfører i Sundhedscommis-
sionerne, har man gjort det til Pligt for enhver, selv
den private Læge, der modtager de omhandlede
Anmeldelser, snarest muligt at undersøge Forholdet
og træffe de fornødne foreløbige Forholdsregler mod
Sygdommen. Dette vil for de fleste private Læger
i Landdistrikterne ikke medføre synderlig store Op-
ofrelser; og da de hidtil i Regelen have ønsket at
udføre den foresaldende offentlige Praxis i den
samme Omkreds, som deres private Praxis stræk-
ker sig, ville de vel neppe herefter undslaae sig for
at overtage denne Pligt, selv om den ikke blev paa-
budet ved Lov. Men da Saadant kunde hænde
og det under Omskændigheder, hvor det ikke let var

muligt itide paa anden Maade at staffe de Syge
tilborlig Hjælp og at erholde fornøden Ophjælpning
om Tilfældets Bestaaffenhed, formener man, at den
nævnte Forpligtelse bør paabydes i Loven. Hvor
Anmeldelsen ligesaa let kunde være gjort til rette
Vedkommende, f. Ex. i Byerne, antager man, at
den private Læge vil være i sin gode Ret ved ikke
at modtage Anmeldelsen, men henvise den til hiin.
Ligeledes bør det bemærkes, at denne Pligt for en-
hver Læge at undersøge Forholdet maa antages
kun at gjælde ved en ondartet Sygdoms første
Optræden i Egnen, ikke derimod saadanne Tilfælde,
der allerede ere under Sundhedscommissionens For-
sorg der paa Stedet. — At endelig den private
Læge har at indberette, hvad han saaledes paa det
Offentliges Vegne har foretaget sig, er en Selv-
følge. At han desangaaende bør henvende sig di-
recte til Ordføreren i Sundhedscommissionen og
ikke til Embedslægen, om denne ikke er Ordfører
i vedkommende Commission, er en Folge af, at For-
anstaltningerne mod saadanne Sygdomme nærmest
ere lagte i Sundhedscommissionens Hænder. Fra
disse bør derimod i saa Fald Indberetning skee til
Embedslægen, for at denne kan kontrollere det
Hele, baade hvad Udgifterne angaaer og med Hen-
syn til, at de nødvendige Forholdsregler bringes i
Udøvelse mod Sygdommen.

Ligesom den nærmere Omsorg for Commu-
nens Sundhedspleie i det Hele taget er fore-
saaet henlagt under Sundhedscommissionen, saa-
ledes formener man ogsaa, at det nærmest bør paa-
ligge denne at træffe de Foranstaltninger, der ud-
kræves i Anledning af farligere epidemiske eller
smitsomme Sygdomme. Da disse paa de forskjel-
lige Steder og efter de forskjellige Sygdommes
Bestaaffenhed kunne være meget forskjellige, har man
ikke i Loven villet optage nogen niere Angivelse
af, hvori disse bestaae. Foruden at optage de
nævnte Bestemmelser om Anmeldelser om saadanne
Sygdomme og Pligt til videre Indberetninger
derom, har man i Loven kun henpeget paa den
muligt stedfindende Nødvendighed at antage særskilt
Lægehjælp for de Syge og at oprette midlertidige
Sygehuse i Anledning af samme, samt ved at give
Commissionen Ret til at inddele Distriktet i Kredse
og for disse at ansætte Ophjælpsmænd sørget for,
at Commissionen altid kunde have den fornødne
Hjælp, hvorhos man endelig eksempelvis har givet
Forstrifter for den Maade, hvorpaa Begravelserne
skulde foregaae og iøvrigt Emitte kan undgaaes.
Man har derimod ikke anseet det hensigtsmæssigt
som almindelig Regel at opstille noget Paabud om
Isolering af de af smitsom Syge lidende, eller af

de første Angrebne af en farlig epidemisk Sygdom, eller noget tilsvarende til i Bestemmelsen i § 13 af Forordningen af 3die April 1810, ifølge hvilken der skal paaklistres Koppesyges Boliger i Byerne Sebler med Ordene: „Her er Børnekopper“.

De noiere Bestemmelser i disse Henseender og de videre Forholdsregler, som under de nævnte Sygdomme paatræves, har man troet at burde og kunne overlade til Sundhedscommissionerne at beslutte eller foreslaae for rette Vedkommende efter hvad Stedets Forholde og Sygdommens særegne Natur udkræver. Det kommer naturligviis herved især an paa, hvad Lægen som Commissionens Ordfører i det enkelte Tilfælde overensstemmende med Videnskabens Fremskridt maatte ansee for hensigtsmæssigt til Tryggelse mod Sygdommens videre Dmsfiggriben.

3 Henseende til Udredelsen af Dmfostriningerne i Anledning af ondartede epidemiske og smitsomme Sygdomme har man troet, at det væsentlig maatte beroe ved det Bestaaende, dog saaledes, at Ledsteder, der ifølge Lokalforhold ihenseende til Sygdoms Udbredelse m. m. jo omtrent staae lige med Kjøbstæderne, forsaavidt de have særegen Communebestyrelse med Hensyn til de nævnte Udgifter bør sondres fra Landcommunerne og paralleliseres med Kjøbstæderne. Man har imidlertid foreslaaet indtaget i Loven en Bestemmelse, der bemyndiger Regjeringen til at kunne overføre de med overordentlig Lægehjælp forbundne Dmfostrininger heelt eller tildeels paa Statskassen. Herved maa bemærkes, at ifølge Kongelig Resolution af 11te August 1848 udredes Vennen til Choleralæger heelt af Statskassen, og at, naar det i Anledning af andre udbredte og farlige Epidemier, hvorved Stedets Læger ikke have formaaet at overtage det nødvendige Tilsyn, har været nødvendigt at antage særskilte Epidemielæger, disses Vønning da gjerne for en Deel er bleven tilladt udredt af Statskassen. Formedelt den ulige Fordeling af Landets Læger især i Landdistrikterne, og paa Grund af at vedkommende Commune under en saadan ydere, udbredt og farlig Sygdoms Herjen har saa mange andre direkte og indirekte Udgifter, samt endelig fordi hele Statsksamfundet i en vis Grad er interesseret i dennes hurtigst mulige Undertrykkelse, har man troet, at disse hidtil befulgte Regler for Epidemielægers Afsonning i det Væsentlige burde gives Lovskraft.

Netten for Sundhedscommissionen til under en farlig epidemisk Sygdoms Udbrud eller Nærmedelse at inddele Distriktet i Afdelinger og for enhver af disse at bestikke en eller flere Dpsynsmænd,

der have at udføre det dem givne Hverv efter en af Commissionen udfærdiget Forfkrift, er aldeles stemmende med Medicinalcommitteens Forslag, hvorved kun i de derover indkomne Erklæringer er bemærket, at Dpsynsmændene burde have Godtgjærelse for det dem derved paalagte Arbejde, en Mening, som vel neppe i sin Almindelighed kan gives Medhold, men hvorom det naturligviis staaer enhver Communebestyrelse frit for at fatte Beslutning, om saa under særegne Omstændigheder skulde findes rimeligt. At bestemme, i hvor mange Afdelinger enhver By bør inddeles, eller hvor mange Huse sammesteds bør tildeles hver Dpsynsmand, som i Choleraanordningerne er steet, kan ikke ansees hensigtsmæssigt i en Lov om epidemiske Sygdomme i Almindelighed.

Antagelse af særskilt Lægehjælp for de angrebne Steder formenes i Regelen at tiltrænges kun hvor Sygdommen maatte gribe videre om sig. At Indberetning derom bør stee til Medicinalbestyrelsen, eller hvad der for Tiden er dermed eensbetydende, det Regjeringsdepartement, som har i Tilfælde at foranledige Udgifterne derved overtage af Statskassen, falder af sig selv. 3 Regelen vil det vel hermed blive at forholde som hidtil, nemlig at Medicinalbestyrelsen, der maa antages at have bedst Oversigt over de ledige og disponible Læger og lettest Udgang til at staae saadanne fra Universitetsstaden eller andetstedsfra, besørger det nødvendige Antal Læger antaget og afsendt til vedkommende By eller Amt, forsaavidt ikke derboende private Læger vare at erholde til Tjeneste. Ligeledes er det en Selsfølge, at Medicinalbestyrelsen bør bestemme, hvorledes og hvorofte der skal gøres Indberetning fra de i Anledning af Epidemier oprettede midlertidige Sygehuse. Sygehusenes Dpsrettelse maa naturligviis efter Sundhedscommissionens Forslag blive at beslutte af dem, der have at raade over de dertil fornødne Pengemidler, altsaa af Amtmanden eller Communebestyrelsen, og deres nærmere Bestyrelse at paaligge Sundhedscommissionen. Man har imidlertid ikke anset det nødvendigt udtrykkelig at omtale saadant i Loven, saaledes som i Medicinalcommitteens Forslag var steet.

Derimod har man med Flere, som have erklæret sig i samme Retning, og især for de mindre Bycommuner og Landdistrikternes Vedkommende anset det nødvendigt at optage en Bestemmelse om, at Locale til saadant Sygehuus efter Sundhedscommissionens Bestemmelse kan forlanges afstaaet imod Erstatning efter lovlige Skjon, naar det ikke ved Overenskomst kan erholdes.

Med Kongelig Resolution af 30te Marts 1836 blev det gjort enhver senere ansat Physicus og Distriktslæge til Pligt at overtage Tilsynet med det offentlige Sygehuus, der er eller maatte vorde indrettet i hans Distrikt, mod Godtgjorelse, som i fornødent Fald nærmere naadigt fastsattes. En lignende Forpligtelse troer man bør paalægges de civile Embedslæger med Hensyn til midlertidige Sygehuse, oprettede i Anledning af ondartede epidemiske eller smitsomme Sygdomme, uagtet man vistnok erkjender, hvad ogsaa herimod er bleven bemærket, at Distriktslægerne paa Grund af deres Reiser i Almindelighed ikke ere skiftede til at varetage Poster som Sygehuuslæger, og allerminst under herskende Epidemier; men naar Distriktet under en saadan ingen anden Lægehjælp kan erholde, eller naar Lægetilsynet i de fjernere Dele af samme er overdraget til særskilt dertil antagne Læger, bør man dog have Afgang til at paalægge Physicus eller Distriktslægen at overtage Tilsynet med et Sygehuus, der midlertidig oprettes i Nærheden af hans Bolig, naturligvis mod en passende Godtgjorelse, der i Tilfælde af Uenighed derom imellem Lægen og vedkommende Commune vel rettest bør fastsættes af Medicinalbestyrelsen.

Ifølge § 4 i Forordningen af 17de April 1782 skulle Embedslægerne gjøre Indberetning til Medicinalbestyrelsen om ondartede smitsomme og epidemiske Sygdomme, og ved Indre-Departementets Circulære af 11te Januar 1847 er det paalagt samtlige saavel offentlig ansatte som privat praktiserende Læger at afgive Beretninger om indtræffende Epidemier m. v. — Man har imidlertid anset det fornødent, at det ved Lov paalægges enhver Læge under ondartede epidemiske og smitsomme Sygdomme, der gribe videre om sig, at gjøre Indberetning om de deraf Angrebne, som han har under Behandling, og at denne Beretning gjøres til Sundhedscommissionen, hvem det nærmest paaligger at træffe Foranstaltninger imod Sygdommen, og som derfor altid bør vide, hvor udbredt samme er. Commissionen bør derimod afgive Beretninger om Sygdommens Forløb og Gang igjennem den civile Embedslæge og Dverovrigheden til Medicinalbestyrelsen efter dennes nærmere Forstrift. Lignende Bestemmelser vare optagne i de provisoriske Cholera-Anordninger §§ 19—21.

Uagtet man som før omtalt ikke har fundet Grund til at optage særegne Forskrifter om den Maade, paa hvilken de ondartede smitsomme Sygdommes Udbredelse i hvert enkelt Tilfælde bør forhindres, men har foreslaaet dette overladt til Sundhedscommissionernes Bestemmelse efter de

forhaandenværende Omstændigheder, maa det dog ansees nødvendigt, at disse ved Loven stfres Afgang til at træffe de dertil fornødne Forholdsregler. Da en af de kraftigste Maader til at undgaae den videre Udbredelse af saadanne smitsomme Sygdomme (f. Ex. Børnekopper, Syphilis o. s. v.) er at indlægge de Syge paa et Sygehuus, har man indtaget en Forpligtelse for de Syge til at lade sig behandle paa et Sygehuus, saafremt de ikke kunne staffles en efter Lægens Formening betryggende Pleie i Hjemmet eller anden privat Bolig. Afgangen til at besirke saadan Indlæggelse har man iøvrigt troet at burde give ikke alene Sundhedscommissionen, men ogsaa vedkommende Dvrighed, der ofte hurtigere og lettere kan iværksætte den end Commissionen. Det bemærkes, at lignende Forstrift af flere, der udtalte sig om Medicinalcommiteens omhandlede Lovforslag, formeentes at være nødvendig.

Uagtet man ovenfor har omtalt, at det som almindelig Regel burde paaligge vedkommende By- eller Amtkommune at udrede de Udgifter, der foranlediges ved de i denne Lov omhandlede Sygdommes Beksjæmpelse, er det en Selvsølge, at Personer, der have Evne til selv at bære Udgifterne ved deres egen Kur, ikke dermed bør falde det Offentlige til Last. Man har derfor indtaget en Bestemmelse om, at respective Communebestyrelserne i Byerne eller Amtmanden skulle afgjøre, hvormeget saadanne Personer, der ere optagne i midlertidigen oprettede Sygehuse, skulle betale for Underholdning og Behandling sammesteds. Det Samme maa gjælde om Fattige, der ere hjemstavnberettigede i en anden Commune end den, der bærer Udgifterne ved Sygehuset. At optage i denne Lov en Bestemmelse som § 19 i Medicinalcommittens Forslag maa ansees overflødig, da det Fornødne i saa Henseende indeholdes i den gjældende Fattiglov.

For Forpleining i de almindelige faste Sygehuse bliver naturligvis de for samme gjældende Regler at besolge.

Ligesom formuende Personers Kur ikke bør falde det Offentlige til Byrde, saaledes synes det ogsaa rimeligt, at Lægerne af dem bør have Godtgjorelse for Lægetilsyn under de nævnte Sygdomme. Da det imidlertid kan træffe, at Lægehjælp under epidemiske og smitsomme Sygdomme kan blive ydet Personer, som af egen Drift maaskee ingen Lægehjælp vilde søgt, har man ikke villet i Lovudkastet foreslaae nogen Bestemmelse, der forpligter de Syge til under saadanne Omstændigheder at betale Lægen særskilt Honorar, som Noget i sine Erklæringer over dette Punkt have ønsket, men foretrukket i

Overeensstemmelse med Medicinalcommitteens Forslag i dens § 18 blot at udtale, at Læger paa Reiser, foranledigede ved de heromhandlede Sygdomme, have den sædvanlige Godtgjorelse for Skyds og Diæt, uden at det desformedelst er dem formeent at modtage Honorar af de under Reisen behandlede Syge, som dertil have Evne.

Commissionen har været meget tilbøielig til paa dette Sted at udtale sig for en Forhøielse af den Læger sædvanligen tilstaaede Diætgodtgjorelse, nemlig 96 $\frac{1}{2}$ daglig, der under mange Forhold er for lidet. Da dette imidlertid hænger nøie sammen med Spørgsmaalet om de offentlig ansatte Lægers Lønning i det Hele taget, har Commissionen troet blot her at burde gjøre opmærksom paa Billigheden og Hensigtsmæssigheden af en passende Forhøielse af den nu bestemte Diætgodtgjorelse for Læger under Reiser i Anledning af disse Sygdomme og Sundhedscommissionens Afholdelse.

Det 4de Capitel i de provisoriske Choleraanordninger handlede om Renselse af de Syges og Dødes Værelser, Klæder m. v. og angav exempelvis Maaden, hvorpaa dette burde skee. I § 15 af sit Forslag optog Medicinalcommitteen en tilsvarende Bestemmelse om Renselse af disse Ting „efter herom givne Forskrifter“ og med Begrændsning af „om saadant ansees rigtigt.“ Da nærværende Lovforslag angaaer samtlige epidemiske og smitsomme Sygdomme, har man anseet det rettest, at Sundhedscommissionerne erholdt Ret til at bestemme, hvorvidt og i saa Fald hvorledes disse Gjenstande skulle renses, forinden de benyttes til andet Brug. Det er naturligtvis derved ikke afstaaet Medicinalbestyrelsen Adgang til, som før er skeet, at lade udfærdige Anviisninger til de efter Omstændighederne bedste Maader at udføre dette paa. Hensigtsmæssigheden af saadanne Foranstaltninger er godtgjort ved Erfaringer om Udbredelse af saadanne Sygdomme ved de af de Syge benyttede Sager, og flere af de indkomne Erklæringer udtale sig for Bibeholdelse af dem.

Placat af 3die Juni 1791, som ogsaa meddelel lignende Forskrifter med Hensyn til de af

smitsomme Sygdomme Af dødes Gang- og Sengeklæders Renselse, indeholder iøvrigt Forholdsregler ved de Sammes Begravelse, hvilke i det Væsentlige ere optagne i de provisoriske Cholera-Anordninger. I sit Forslag optog Medicinalcommitteen hine Paabud om, at Begravelser under Epidemier skulle finde Sted paa saadan Maade, at ingen Anledning herved gives til Udbredelse af den herskende Sygdom. — Uagtet Commissionen har optaget denne Bestemmelse efter Medicinalcommitteens Forslag og iøvrigt udtalt, at Begravelser under herskende Epidemier skulle indrettes overensstemmende med Sundhedscommissionens Forskrifter, hvilket er skeet af de forhen angivne Hensyn til Sygdommens og Stedsforholdenes Forskjellighed, har den dog, i Lighed med hvad flere have erklæret sig for ved dette Sted, exempelvis optaget af de nugjældende Bestemmelser de Paabud, hvis Befølgelse under alle saadanne Omstændigheder kunne ansees gavnlige, og hvis Overtrædelse vistnok ofte har bidraget til at udbrede en Smittefot.

De i Choleraanordningernes § 30 og i Medicinalcommitteens Forslag § 14 optagne Bestemmelser om Forpligtelse for Bogumænd ic. at udføre Lig for billig Betaling og for Ligbærere at borthæve Lig, har man troet kunde udgaae, hvorfor ogsaa flere i sine Erklæringer have udtalt sig. Det kan nemlig ikke nægtes at være en enkelte Individider ubilligt rammende Tvang, som bør undgaaes, naar den ikke er bestemt fornøden.

Almindelige Bestemmelser.

De i de provisoriske Choleraanordninger optagne Straffe af Bøder af forskjellige Størrelser for de forskellige Slags Overtrædelser antager man mindre nødvendige, idet den almindelige Lovgivning indeholder den i denne Henseende fornødne Bestemmelse for Dommeren.

Iøvrigt antages de foreslaede almindelige Bestemmelser ikke at tiltrænge nogen Motivering.

At Medicinalbestyrelsen har at udfærdige de ifølge Loven nødvendige almindelige Instruxer m. v. er en Selsfølge.